

Increment de les infeccions de transmissió sexual entre els joves adolescents a Catalunya durant el 2013.

01/12/2014

Els joves adolescents constitueixen un grup vulnerable per a la transmissió d'infeccions de transmissió sexual (ITS), no tan sols per les seves conductes de risc sinó per la vulnerabilitat biològica pròpia de l'edat. Els joves adolescents tenen un risc especial de veure's infectats per agents patògens de transmissió sexual, inclòs el VIH, atès que sovint, tenen relacions sexuals no planificades esporàdiques o relacions monògames seriades i moltes vegades desprotegides. Fan un ús escàs dels serveis sanitaris i tenen una baixa percepció de risc.

S'ha constatat que en el nostre medi cada vegada s'inicien les relacions sexuals a edats més primerenques. Segons dades de l'última enquesta nacional de salut sexual i reproductiva de 2009, un 34% dels enquestats van declarar haver iniciat les relacions sexuals abans dels 16 anys, sent aquesta xifra més del doble que en l'anterior enquesta (12% en 2003).

La vigilància epidemiològica de les ITS a Catalunya es realitza mitjançant tres sistemes d'informació: el registre de malalties de declaració obligatòria individualitzades (MDI), el registre sentinella d'ITS (RITS) i el sistema de declaració microbiològica de Catalunya (SNMC). La sífilis infecciosa, la gonocòccia i el limfogranuloma veneri (LGV) són MDI des de l'any 2007. Altres ITS, com la infecció genital per clamídia, la tricomoniasi, l'herpes genital i les berrugues genitals per papil·loma virus humà, es monitoren mitjançant el RITS i el SNMC.

En el present article es presenta l'increment observat durant el 2013 respecte el 2012 de les infeccions de transmissió sexual entre els joves adolescents (13 i 15 anys) de Catalunya i es realitza una anàlisi descriptiva de les característiques epidemiològiques i microbiològiques d'aquests casos.

Resultats

Les característiques epidemiològiques i de conducta entre els adolescents de 13-15 anys amb una ITS a Catalunya es mostren a la Taula 1 i l'evolució de les ITS de 2007 al 2013 a la Figura 1.

Durant els anys 2007 a 2013 es van notificar un total de 46 casos d'ITS

entre adolescents menors de 15 anys d'edat als tres sistemes de vigilància. Del total, 18 van ser casos de gonorrea i 4 de sífilis infecciosa amb un increment del 92% a l'any 2013 respecte l'any anterior. Aquest augment va ser degut principalment a l'augment del nombre de casos de gonorrea durant el clúster detectat a l'estiu de 2013. Per a la resta d'ITS la incidència va ser molt més baixa, de manera que les comparacions entre els anys és difícil (Figura 1).

Gonorrea

La gonorrea va ser la ITS més freqüent del període 2007-2013, amb 12 casos notificats durant al 2013, el que representa un increment del 100% respecte l'any 2012. (Figura 1). L'any 2013, es va detectar un clúster a la ciutat de Barcelona, ja descrit prèviament¹.

Dels 12 casos del 2013, tres quartes parts van ser homes, el 67% eren immigrants i va predominar la orientació heterosexual amb un cas homosexual. Els pediatres i metges/ses de família varen notificar 8 de 12 dels casos, 2 d'Urgències, 1 d'ASSIR i 1 per cerca activa. La majoria dels casos desconeixien el seu estat serològic respecte al VIH.

Sífilis infecciosa

La sífilis infecciosa només es va a notificar un cas cada any des de el 2008 fins al 2010, i un altre a l'any 2012 en un nen homosexual.

Altres infeccions de transmissió sexual

Entre 2007-2013 es van notificar un total de 27 casos d'altres ITS entre els adolescents de 13 a 15 anys. La infecció genital per *Chlamydia trachomatis* va ser la ITS més comuna amb un total de 14/27 casos. La notificació de casos clamídia es manté estable al voltant de 3 casos a l'any (Figura 1).

Dels 8 casos notificats al 2013 tots varen ser en nenes, excepte un nen, amb pràctiques heterosexuales i un 50% en immigrants. La majoria d'aquestes adolescents (4/8) es van diagnosticar en un ASSIR. La majoria dels casos desconeixien el seu estat serològic respecte al VIH.

Discussió

L'augment observat en el nombre de casos de gonorrea i l'aparició d'altres ITS en aquests joves adolescents planteja qüestions relatives a la salut i la vulnerabilitat d'aquesta població. A més, les dades indiquen una especial vulnerabilitat al gonococ en els menors nascuts a l'estranger ja que la proporció dels nascuts fora d'Espanya és superior a l'observada per altres ITS, i en altres grups d'edat. Cal una ràpida resposta de salut pública per fer front a aquests problemes en els adolescents molt joves

La notificació de dos casos de gonocòccia vinculats a un tercer adolescent comú i exposats a través d'una xarxa social apunta a un potencial risc de disseminació de la gonocòccia entre una població jove, amb un elevat accés a les noves tecnologies. A més, l'aparició d'un cas de sífilis no congènita en un nen homosexual (nascut fora d'Espanya) posa en relleu la transmissió d'aquesta infecció i l'augment potencial de l'exposició al VIH, a causa de relacions sexuals sense protecció.

Els professionals de la salut, especialment els pediatres, haurien de ser conscients de l'aparició d'aquests casos recents i estar preparats per al cribatge i diagnòstic d'aquestes infeccions en els joves adolescents. També cal que es faci un seguiment adequat, respectant la privacitat i la confidencialitat així com la maduresa cognitiva d'aquests joves adolescents en relació amb la seva pròpia salut sexual.

Núria Vives i Rossie Lugo.

Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i la Sida de Catalunya (CEEISCAT).

 Bibliografia

[1]Vives N, Lugo R, López E, Garcia de Olalla P, Minguell S, Barrabeig I, Pons P, Lopez-Grado E, Ferré I, Escriche R, Armengol P, Vall M, Soler-Palacin P, Leon I, Gascon I, Vicente AM, Falguera G, AVECILLA-PALAU A, Martinez C, Barberá MJ, González V, Caylà J, Casabona J. Increase in gonorrhoea among very Young adolescents, Catalonia, Spain, January 2012 to June 2013. Euro Surveill. 2013 Aug 15;18(33):20560.

Taula 1. Dades epidemiològiques i característiques de conducta dels adolescents de 13 a 15 anys amb infeccions de transmissió sexual. Catalunya, 2013 (N = 20)

	Gonocòccia		Altres ITS		Total	
	N = 12	%	N	%	N	%
Sexe						
Home	9	75%	1	0%	10	50%
Dona	3	25%	7	88%	10	50%
Desconegut	0	0%	0	0%	0	0%
Edat						
13	1	8%	1	13%	2	10%
14	5	42%	4	50%	9	45%
15	6	50%	3	38%	9	45%
Desconegut	0	0%	0	0%	0	0%
Origen						
Espanyol	4	33%	4	50%	8	40%
Estranger	8	67%	4	50%	12	60%
Desconegut	0	0%	0	0%	0	0%
Unitat						
Pedriatria	4	33%	0	0%	4	20%
Unitat ITS	0	0%	0	0%	0	0%
ASSIR	1	8%	4	50%	5	25%
Medicina de família	4	33%	0	0%	4	20%
Urgències	2	17%	0	0%	2	10%
Laboratori	1	8%	0	0%	1	4%
Desconegut	0	0%	4	50%	4	20%
Orientació sexual						
Heterosexual	6	50%	4	50%	10	50%
Homosexual	1	8%	0	0%	1	5%
Desconegut	5	42%	4	50%	9	45%
VIH positiu						
Si	0	0%	0	0%	0	0%
No	3	25%	0	0%	3	15%
Desconegut	9	75%	8	100%	17	85%

Figura 1. Infeccions de transmissió sexual notificades en els adolescents de 13 a 15 anys. Catalunya, 2007-2013

